
Verbinden

De drie onderzoeksartikels uit dit nummer gaan allemaal over bindingen. Ze raken ‘zware’ thema’s aan, zoals scheiding en sociale cohesie. Thema’s waarover met grote regelmaat onheilsberichten verschijnen. De artikels uit dit nummer nuanceren op dat vlak niet alleen, ze wijzen ook elk op hun manier concrete pistes aan waarlangs we meer kunnen verbinden.

Lindsay Theunis en collega’s onderzoeken welke partner bij een scheiding de gezinswoning verlaat en meer bepaald welke rol de sociaal-economische positie van partners daarin speelt. Het is het eerste Belgische onderzoek dat de verhuismobiliteit bij echtscheiding bestudeert vanuit een koppelperspectief. Surveygegevens gekoppeld aan administratieve data tonen dat in het algemeen vrouwen iets vaker de gezinswoning verlaten dan mannen. Dat algemeen patroon moet echter genuanceerd worden, aangezien vastgesteld wordt dat hoogopgeleide tewerkgestelde vrouwen meer voordeel halen uit hun sterkere economische positie in vergelijking met mannen wat betreft het behouden van de gezinswoning. Deze specifieke analyse illustreert daarmee een meer algemeen fenomeen, namelijk dat zelfs in gezinnen de sociaal-economische positie een blijvende impact heeft op de verhoudingen tussen partners. De auteurs stellen die bevinding niet zomaar vast. In het besluit wordt een duidelijke piste gesignaleerd waarlangs de wetgever op dit vlak meer feitelijke gelijkheid zou kunnen helpen te realiseren.

Maaïke Jappens en Jan Van Bavel focussen eveneens op echtscheiding, maar belichten daarbij een vaak vergeten groep, namelijk de grootouders. Concreet en op basis van surveydata onderzoeken ze de band tussen de relatie kind-grootouder en het subjectief welzijn van het kleinkind en hoe dit verband verschilt met kinderen wiens ouders al dan niet gescheiden zijn. De resultaten tonen duidelijk dat grootouders belangrijk zijn voor kleinkinderen. In het algemeen geldt dat naarmate hun onderlinge relatie beter is, ook het subjectief welzijn van de kleinkinderen hoger ligt. Opmerkelijk is bovendien dat dit verband sterker is wanneer de ouders gescheiden zijn. In die zin vormen goede relaties met de grootouders een betekenisvolle buffer tegen de negatieve gevolgen van echtscheiding op het welzijn van kleinkinderen. Sterker, de rol van grootouders wordt belangrijker naarmate gescheiden ouders meer onderlinge conflicten hebben.

Joris Wauters en collega’s onderzoeken het verbindend vermogen van sportclubs met betrekking tot interetnische relaties. Van sportclubs wordt op dat vlak doorgaans veel verwacht. Onderzoek op basis van de Vlaamse participatiesurvey toont immers steevast aan dat dit type vereniging slaagt waar anderen tekortschieten, namelijk in het bereiken van een sociaal-economisch en cultureel divers doelpubliek (Lievens, Siongers & Waeye, 2015). De cruciale vraag wordt dan in welke mate ze dit verbindend potentieel ook effectief realiseren en *hoe* dan wel. Aan de hand van diepte-interviews onderzoeken Wauters et al. de mechanismen in sportclubs die bijdragen aan het ontstaan van overbruggende interetnische relaties. Het artikel toont op bevattelijke wijze

hoe zowel via cognitieve (informatie-uitwisseling) als via een direct affectieve weg etnische verschillen overbrugd kunnen worden, maar stelt ook duidelijk vast dat er twee kritische randvoorwaarden zijn. Ook in sportclubs gaat het verbinden van verschillende etnische groepen dus niet vanzelf, maar Wauters en collega's leggen wel twee concrete handvatten bloot waarmee gewerkt kan worden.

Samen tonen de verschillende artikels uit dit nummer dat de samenleving maakbaar en ook wel betrekkelijk robuust is. Onheilsberichten over een gebrek aan verbindingen, in het bijzonder als het om echtscheiding en sociaal kapitaal gaat, zijn niet geheel onterecht maar doorgaans wel overdreven. Verbinden is echter wel op de eerste plaats een werkwoord. En dat vergeten we soms.

Deze drie onderzoeksartikels worden aangevuld met vier uitgebreide boekbesprekingen.

Namens de redactie wens ik u veel leesplezier.
Bram Spruyt

Bibliografie

Lievens, J., Siongers, J. & Waeye, H. (eds.) (2015). *Participatie in Vlaanderen 2. Eerste analyses van de participatiesurvey 2014*. Leuven/Den Haag: Acco.